

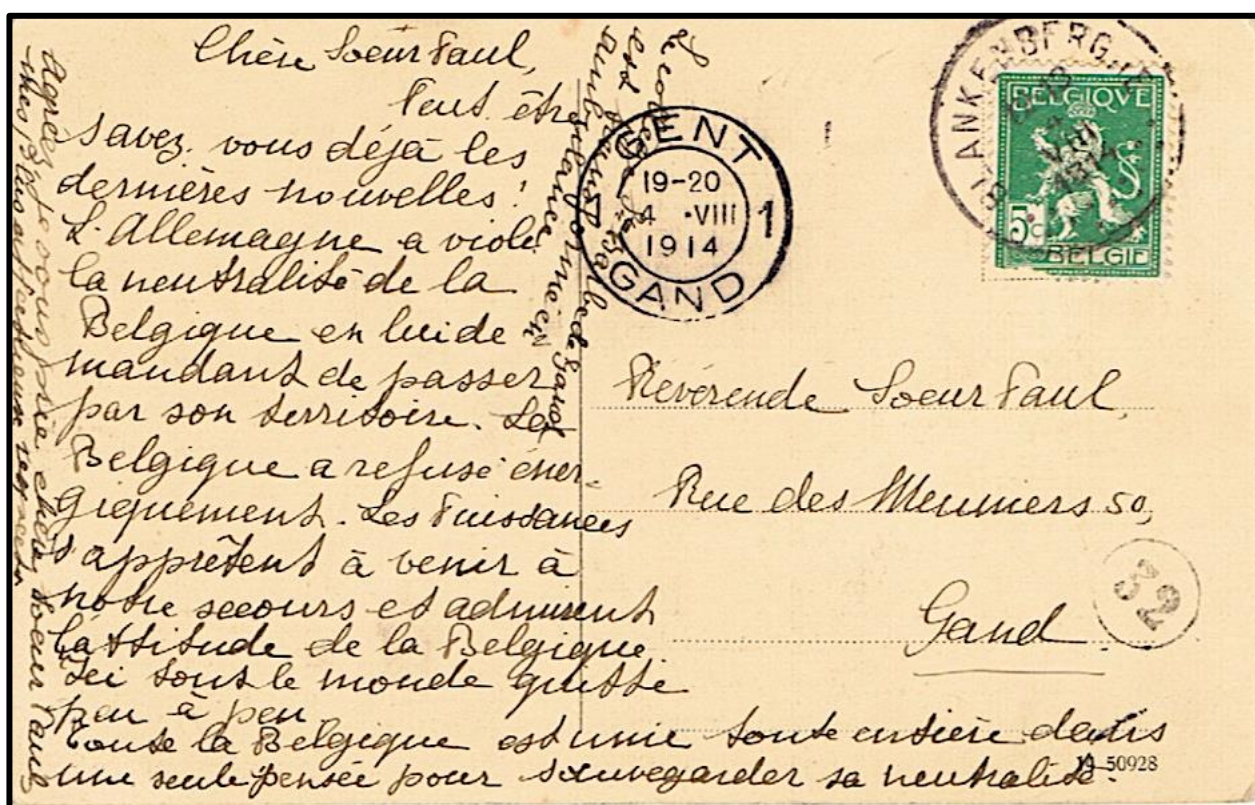
Samenvattingen van de voordrachten van 27 maart 2021

1) Francis Kinard: Op zoek naar F.D.C.'s

Wanneer Francis het over F.D.C.'s heeft, bedoelt hij niet onze banale "eerste dag" omslagen, maar heeft hij het over kaarten en brieven die worden verzonden op de dag zelf van een historische gebeurtenis, plaatselijk of nationaal.

Hier laat hij ons verschillende stukken zien die aan het begin van de eerste wereldoorlog, tussen 1 en 31 augustus 1914, zijn verzonden. Het poststempel en de door de afzender geschreven tekst bewijzen het directe verband met een historisch feit van de eerste weken van de Duitse invasie in België.

Francis bewijst eens te meer dat het aanleggen van een posthistorische verzameling niet kan zonder een uitstekende kennis van de historische feiten zelf.

België wordt aangevallen op 4 augustus 1914.

Deze postkaart werd verstuurd vanuit Blankenberge op 4 augustus 1914, tussen 14 en 15h.

2) Guy Baudot: De opkomst van de “te betalen portstempels” van het begin tot 1860

Guy omschrijft eerst duidelijk het onderwerp van zijn voordracht, door een zorgvuldige definitie te geven van de uitdrukking “timbres de taxe - te betalen portstempels”: het zijn *officiële* merktekens aangebracht in *inkt* met behulp van een metalen *stempel* om de door de ontvanger *verschuldigde frankering* van onbetaalde of onvoldoende gefrankeerde post aan te geven. Het eerste officieel gebruik van de uitdrukking “timbres de taxe” vindt men terug in Frankrijk, in de circulaire n° 30 van 2 juni 1831.

Dan toont hij er ons talrijke en prachtige voorbeelden van, zoals op een brief van Nederland van 1691, en op brieven van Spanje en het Verenigd Koninkrijk. Daarna toont hij een uitgebreide reeks poststukken van Frankrijk en België die een “te betalen portstempel” vertonen, waarvan hij telkens uitleg geeft over het gebruik ervan.

Te betalen portstempel van 3 stuivers op een brief van Nederland van 1691

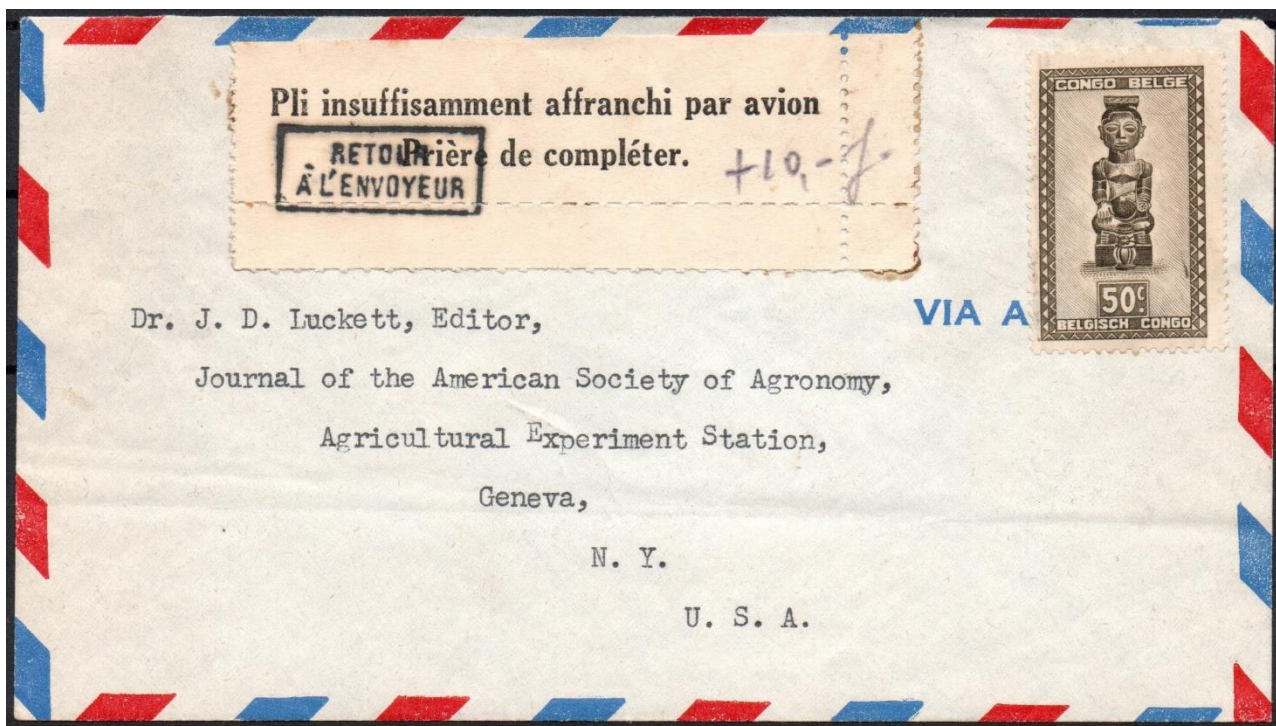

Frankrijk: brief van 1846 met een te betalen rode portstempel **P** (1 deciem, rurale oorsprong)

3) Philippe Lindekens: Onvoldoende gefrankeerde brief. Gelieve aan te vullen.

Philippe toont ons verscheidene poststukken verstuurd vanuit Belgische Congo, tussen 1942 en 1965, die bij verzending bleken onvoldoende gefrankeerd te zijn. Hij toont ons ofwel de handgeschreven vermeldingen ofwel de officiële strookjes die de onvoldoende frankering aangeven, en de aangebrachte oplossingen voor elk geval: dikwijls het bijvoegen van een supplementaire zegel om het frankeringstekort te compenseren. Dit werd dan gevolgd door het schrappen van de handgeschreven vermelding of het verwijderen - soms slechts gedeeltelijk - van het strookje.

Brief met het strookje dat de onvoldoende frankering aangeeft, en de vermelding dat het tekort 10 F. bedroeg.

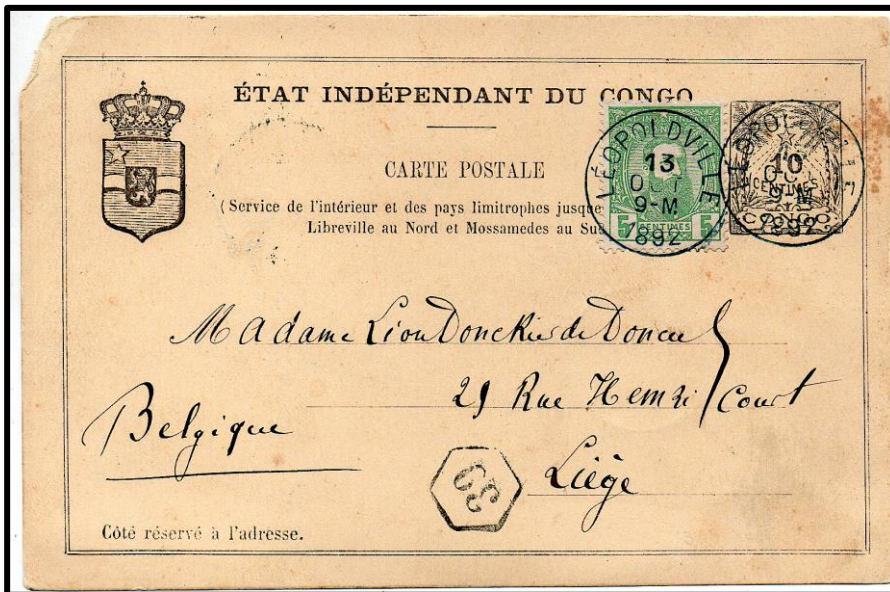
Brief gefrankeerd met 7 F (één frank op de achterzijde), maar het moest 9,50 F. zijn. Een zegel van 2,50 F. werd bijgevoegd, en het strookje dat de onvoldoende frankering aangaf werd verwijderd.

4) Thomas Lindekens: Poststukken over de grenzen van Congo Vrijstaat heen

Thomas toont ons verscheidene poststukken die geschreven werden buiten de grenzen van Congo Vrijstaat, maar waarbij de verzender gebruik gemaakt heeft van postwaardestukken of van postzegels van deze Congo Vrijstaat zelf. Na de grens overgestoken te hebben werden deze kaarten en brieven gepost in Congo Vrijstaat, en doorgestuurd dank zij de postdienst ervan.

Hij toont eerst postwaardestukken die geschreven werden in Brazzaville, in Frans Congo ; daarna stukken geschreven in Duits Oostafrika, in Ujiji, Shangugu of Muvumbano. Voor Ujiji was het dichtste postkantoor op Congolese bodem M'Toa. Voor Shangugu en Muvumbano was Uvira het dichtste Congolese postkantoor.

*Libreville
Brazzaville le 11 octobre*

Postwaardestuk in 1892 in Brazzaville geschreven en gepost in Léopoldville

Ujiji, D. 12. 5. 98

Postwaardestuk in 1898 in Ujiji geschreven en gepost in M'Toa

5) Alain Pierret: Wanneer luchtpostzegels niet langer uitsluitend voor luchtpost gebruikt worden

De reden waarom luchtpostzegels gedrukt werden, was om de aandacht van het postpersoneel te trekken dat het een poststuk was naar het buitenland om eventueel per vliegtuig te versturen. Daarom was het verboden om luchtpostzegels te gebruiken op binnenlandse post.

We zien een voorbeeld van een brief naar Namen uit 1956 met een luchtpostzegel van 6F. Deze zegel was met potlood omringd samen met enkele nullen om aan te tonen dat de frankering ongeldig was. Het resultaat was een taks met een strafportzegel van 4F.

Naar aanleiding van de stijging van het port voor aangetekende brieven op 1 oktober 1957 van 7F naar 8,50F, zal men minimum drie postzegels nodig hebben om de frankering te maken.

We krijgen een nota te zien van de Directie van de Postzegel (DTP C) van 23 september 1957 dat wees op een stock bij de dienst van de postzegel te Mechelen van ongeveer 12.000 vellen van 25 luchtpostzegels van 8,50F die praktisch geen nut meer hebben en gedoemd zullen zijn om vernietigd te worden. Daarom vroeg deze nota om het beperkend gebruik van luchtpostzegels op te heffen.

Meer dan één jaar later, op 10 januari 1959, was er een ministerieel besluit met volgende boodschap: "De thans geldige *luchtpostzegels* mogen voor het frankeren van de postzendingen van alle aard gebruikt worden in binnen- en buitenlandse dienst net als de gewone postwaarden".

Op 27 februari 1959 verscheen een dienstorder dat het beperkend gebruik van de luchtpostzegels afschafte.

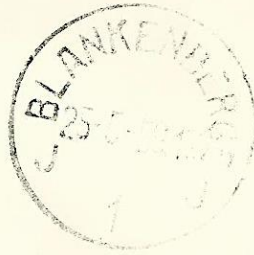
Op 1 november 1959 verhoogde het tarief voor aangetekende zendingen van 8,50F naar 10F. Dit maakt dat het enkel gebruik van de 8,50F op een aangetekende zending slechts gedurende een periode van zeven maanden mogelijk was!

Alain toont ons ook het gebruik van luchtpostzegels op postkaarten, aangetekende expressen, ontvangstkaarten en postcolli. Zo kunnen we vaststellen dat er nog kantoren waren die deze luchtpostzegels gebruikten in 1962!

1956, ongeldig gebruik van een luchtpostzegel voor binnenlandse post

Mijnheer de Secretaris Klachten commissie
20 St. Walburgastraat
Brugge.

Aangetekend bezorgd

1959, gebruik van een luchtpostzegel van 8,50F voor een aangetekende zending in binnenlandse post

6) Lars Boettger: Luxemburg, het gebruik van postzegels als strafportzegels

Lars toont ons eerst een getaxeerde brief vóór het gebruik van strafportzegels, met een handgeschreven bedrag, dan een vroeg gebruik van strafportzegels. In Luxemburg verschenen de eerste strafportzegels in 1907.

Maar de voornaamste stukken die hij ons toont zijn vroegere brieven, kaarten en wikkels, tussen 1884 en 1907, waarbij gewone postzegels gebruikt werden als strafportzegels. In die periode was het gebruik van postzegels als strafportzegels vrij zeldzaam.

Brief van 1884 waarbij het strafport betaald werd met twee gewone postzegels